YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä helmikuuta 2000 *

Yhdistetyissä asioissa T-46/98 ja T-151/98,

Conseil des communes et régions d'Europe (CCRE), kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan asianajajat D. M. Tomasevic ja F. Herbert, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto K. Manhaeve, 56—58 rue Charles Martel,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies P. Oliver, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

joissa kantaja vaatii komission sen päätöksen kumoamista, jolla alennetaan Euroopan aluekehitysrahaston kantajalle European city cooperation system -hankkeen nojalla myöntämää rahoitustukea,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. M. Moura Ramos sekä tuomarit V. Tiili ja P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.6.1999 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Taustalla olevat tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1 Conseil des communes et régions d'Europe (CCRE) on Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, johon kuuluu eurooppalaisia kansallisia paikallis- ja aluehallinnon yhdistyksiä. CCRE:n harjoittamiin paikallishallintoalueiden edustus- ja avustustehtäviin kuuluu erityisesti alueiden ja kuntien välisen yhteistyön edistäminen avustamalla paikallis- ja alueviranomaisia näiden hakiessa Euroopan yhteisön käyttöön ottamiin ohjelmiin liittyvää yhteisön rahoitusta. Kantaja osallistuu useiden komission rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien hallinnointiin.

2 Komissio myönsi 10.12.1991 päivätyllä kirjeellä CCRE:lle enintään 4 844 250 ecun määräisen tuen (jäljempänä ensimmäinen tukipäätös) Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) CCRE:n "Régions et villes d'Europe" -ohjelman (Recite) yhteydessä 19.7.1991 esittelemän European city cooperation system -pilottihankkeen (ECOS) toteuttamiseksi. Tämä päätös perustui asetuksen (ETY) N:o 2052/88 soveltamisesta Euroopan aluekehitysrahaston osalta 19 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4254/88 (EYVL L 374, s. 15) 10 artiklaan. Myönnetty tuki oli 50 prosenttia tukikelpoisten menojen kokonaismäärästä. Pilottihanke koski ajanjaksoa 1.1.1992—31.12.1994.

3 CCRE järjesti vuonna 1993 kolmen vuoden välein pidettävän yleiskokouksen (États généraux, jäljempänä Strasbourgin yleiskokous) aiheenaan eurooppalaisten alueiden ja kuntien välinen yhteistyö. Strasbourgin kaupunki, joka toimi ECOS-hankkeen pysyvänä sihteeristönä, ilmoittautui halukkaaksi järjestämään tämän tapahtuman, johon kuului erityisesti työryhmä nro 2, jonka aiheena oli "Yhteistyö Euroopan unionin vahvistamiseksi ja solidaarisuuden lisäämiseksi (verkostot, kokemusten vaihto ja ECOS-ohjelma)".

4 Strasbourgin kaupunki haki 31.3.1993 päivätyllä kirjeellään komissiolta tukea tämän tapahtuman järjestämiseen.

5 Komissio ilmoitti 23.6.1993 päivätyllä kirjeellä Strasbourgin kaupungille antavansa 100 000 ecun suuruisen avustuksen. Komissio lisäsi, että "tämä avustus — — [on] myönnetty poikkeuksellisesti, eikä sen perusteella voida päätellä suhtautumista muihin samankaltaisiin tapahtumiin".

6 Lisäksi komissio totesi CCRE:lle 7.10.1993 päivätyssä kirjeessä, että " — — poikkeuksellisesti voitte käyttää ECOS-ohjelmasta 100 000 ecua Itä- ja Länsi-Euroopan alueiden välistä yhteistyötä käsittelevän työryhmän nro 2 järjestämiseen CCRE:n yleiskokouksen aikana".

7 CCRE:lle myönnettiin 9.12.1993 päivätyllä kirjeellä enintään 2 550 000 ecun lisätuki samaan pilottihankkeeseen 1.12.1993 alkaen (jäljempänä toinen tukipäätös). Tämä määrä oli 60 prosenttia uusista tukikelpoisista menoista, paitsi EAKR:n osalta, jonka osallistuminen hallintomenoihin rajoitettiin 55 prosenttiin. Yhteisön rahoituksen yhteismäärä oli siten 7 394 250 ecua.

8 Maaliskuussa 1996 CCRE toimitti komissiolle ensimmäiseen tukipäätökseen liittyvän loppuselvityksen tuen myöntämisen erityisten ehtojen 2 kohdan mukaisesti, jossa määrätään, että "komissiolle on esitettävä vuosiselvitys kunkin vuoden lopussa. Loppuselvitykseen pitää sisältyä hankkeen tulosten yksityiskohtainen arviointi — —".

9 Aluepolitiikan pääosaston (PO XVI) virkamies lähetti 19.4.1996 CCRE:lle telekopion, jonka mukaan asiasta vastaava yksikkö oli hyväksynyt ensimmäiseen tukipäätökseen liittyvän loppuselvityksen ja "todennut sen olevan tyydyttävä sekä sisällön että rahoituksen osalta".

10 Kantaja toimitti toiseen tukipäätökseen liittyvän loppuselvityksen elokuussa 1996.

11 CCRE toimitti 7.11.1996 molemmat tukipäätökset käsittävän yhteisen selvityksen, jossa pyydetty loppusumma oli sama kuin kahden edellisen selvityksen loppusummat yhteensä eli 6 119 866 ecua. Tässä selvityksessä menot oli jaettu kahteen osaan: "hankemenot" ja "koordinointi- ja hallintomenot".

12 Komission yksiköt toteuttivat tarkastuksen paikan päällä 21.—24.4.1997.

13 Komissio arvioi CCRE:lle osoitetussa 16.5.1997 päivätyssä kirjeessä, että "PO XVI:n asiasta vastaavan yksikön ilmoitus ECOS-hankkeen loppuselvityksen ensimmäisestä versiosta oli liian optimistinen, koska siinä ei otettu riittävästi huomioon aikaa, jonka komission varainhoidosta vastaavat yksiköt tarvitsevat voidakseen esittää kantansa asiasta", ja ilmoitti CCRE:lle, että loppuselvitys oli toimitettu varainhoidon valvontayksikön hyväksyttäväksi.

14 PO XVI:n pääjohtaja ilmoitti CCRE:lle 30.7.1997 lähetetyllä kirjeellä seuraavaa:

"Seuraaviin menoihin, joista ei ole tositteita, ei voida myöntää tukea:

— CCRE:n arviot mahdollisista menoista, joista ei ole tositteita ja joita kaupunginjohtajille ja kuntien virkamiehille saattoi aiheutua osallistumisesta yhteistyötä edistäviin tapahtumiin,

— mahdolliset menot, joita kunnille ja alueille saattoi aiheutua erilaisista markkinointitoimista, ja

— mahdollinen paikallisten yhteisöjen antama taloudellinen, oikeudellinen ja tekninen asiantuntija-apu.

Nämä CCRE:n arvioissaan esittämät määrät koskevat mahdollisia menoja, joiden toteutumisesta ei ole todisteita. Maksuja ei ole näytetty toteen, ja missään tapauksessa ne eivät ole olleet CCRE:n vastattavia menoja. Lisäksi esitetyt

määrät eivät ole täsmällisiä, sillä ne ovat vain arvioita mahdollisista menoista, joita ei voida hyväksyä EAKR:n tukeen oikeuttaviksi menoiksi."

15 Tämän vuoksi komissio ilmoitti, että EAKR:n maksamaa enimmäismäärää vähennettiin 5 552 065 ecuun ja että, kun otettiin huomioon CCRE:lle maksettu 5 915 400 ecun ennakko, tämän oli maksettava takaisin 363 335 ecua.

16 CCRE vastasi 28.8.1997 päivätyllä kirjeellä komission arvosteluun ja pyysi siltä kokouksen kutsumista koolle, jotta näistä asioista voidaan keskustella. Kokous, johon CCRE:n ja komission edustajat osallistuivat, pidettiin 24.9.1997. Heti kokouksen jälkeen komissio pyysi CCRE:tä toimittamaan tiettyjä menotositteita, jotta se voisi täydentää asiakirjavihkoaan ja tehdä lopullisen päätöksen kyseessä olevien kahden tukipäätöksen käsittelyn lopettamisesta. Se pyysi tositteita myös Strasbourgin kaupungilta, joka oli yksi ECOS-hankkeen hallinnointiin osallistuneista paikallisyhteisöistä.

17 CCRE vastasi komission arvosteluun 2.10.1997 päivätyllä kirjeellä, jossa se vahvisti edellisissä rahoitusta koskevissa selvityksissä esittämänsä johtopäätökset. Se toimitti myös tositteet menoista, joista oli esitetty huomautuksia.

18 Kantaja sai sen jälkeen komissiolta kaksi kirjettä, joista ensimmäisen oli lähettänyt PO XVI:n johtaja 1.10.1997 ja toisen PO XVI:n pääjohtaja 24.10.1997 ja joissa oli hankkeen päättämiseen liittyviä taulukoita ja joissa toistetaan ECOS-pilottihankkeen kahden tuen maksamista koskevat yksityiskohdat.

19 Tammikuussa 1998 CCRE sai veloitusilmoituksen nro 97009405 F, jota ei ollut päivätty mutta joka oli tehty joulukuussa 1997 ja jossa komissio vaati ensimmäisen ja toisen tukipäätöksen osalta liikaa maksetun määrän eli 363 336 ecun maksamista takaisin.

20 Tämän jälkeen asianosaiset ovat olleet yhteydessä toisiinsa ratkaistakseen erimielisyytensä. Komission mukaan sen yksiköt ilmoittivat CCRE:lle 5.3.1998 näkemyksensä tositteista, jotka sille toimitettiin 24.9.1997 pidetyn kokouksen johdosta. Kantaja kiistää tämän väitteen.

21 Kantaja on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 10.3.1998 toimittamallaan kanteella vaatinut veloitusilmoituksessa nro 97009405 F tehdyn päätöksen kumoamista. Kanne rekisteröitiin kirjaamossa numerolla T-46/98.

22 Kantajalle osoitetussa 15.6.1998 päivätyssä kirjeessä komissio tunnusti tehneensä joitakin virheitä laskiessaan ECOS-ohjelman hallinnointiin myönnettyjen rahoitustukien määrää. Tämän vuoksi PO XVI:n pääjohtaja ilmoitti CCRE:lle, että vaadittu määrä oli alennettu 300 173 ecuun ja että ensimmäinen veloitusilmoitus peruutettiin ja korvattiin uudella 15.7.1998 tehdyllä ilmoituksella, jolla on sama numero. Komissio ilmoitti lisäksi seuraavaa: "Loppuselvityksissänne ilmoitettuja hallintomenoja koskevista tositteista, jotka olette toimittaneet komission tarkastuskäynnin johdosta, ei käy ilmi — erityisesti hajautetun hallinnon osalta — niiden yhteyttä ECOS-ohjelmaan, eikä niitä vahvisteta todistusvoimaisilla asiakirjoilla. Siten komissio ei voi ilman näitä todisteita suurentaa sitä osaa menoista, jota voidaan pitää tukikelpoisena."

23 CCRE vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 22.9.1998 toimittamallaan toisella kanteella toiseen veloitusilmoitukseen sisältyvän päätöksen kumoamista. Kanne rekisteröitiin kirjaamossa numerolla T-151/98.

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja yhdisti 18.5.1999 annetulla määräyksellä nämä asiat suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 50 artiklan mukaisesti.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja kehotti asianosaisia vastaamaan kirjallisesti eräisiin kysymyksiin. Asianosaisten lausumat ja niiden vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisiin kysymyksiin kuultiin 17.6.1999 pidetyssä suullisessa käsittelyssä.

Asianosaisten vaatimukset

Asia T-46/98

26 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa syyskuun 1997 veloitusilmoitukseen sisältyvän päätöksen, sellaisena kuin se on muutettuna 15.7.1998 päivättyyn veloitusilmoitukseen sisältyvällä päätöksellä,

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana (lukuun ottamatta oikaistua 63 163 ecun määrää),

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asia T-151/98

28 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa 15.7.1998 päivättyyn veloitusilmoitukseen sisältyvän päätöksen,

— velvoittaa komission korvaamaan tuomiosta riippumatta kaikki oikeudenkäyntikulut.

29 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana,

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanteen kohde asioissa T-46/98 ja T-151/98

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

30 Komissio väittää, että koska se on korvannut ensimmäisen veloitusilmoituksen toisella ilmoituksella, jossa vaaditaan pienempää määrää, kanteella asiassa T-46/98 ei ole enää kohdetta, minkä vuoksi kanne on jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

31 Kantaja katsoo, että alun perin kanteen kohteena olleen päätöksen korvaaminen myöhemmällä päätöksellä ei aiheuta kanteen jättämistä tutkittavaksi ottamatta, vaan pikemminkin sen, että lausunnon antaminen asiassa raukeaa siltä osin kuin tällaisen tapahtuman jälkeen kanteella ei mahdollisesti ole enää kohdetta. Tällä erolla on merkitystä, koska sen seuraukset ilmenevät oikeudenkäyntikuluja koskevia työjärjestyksen säännöksiä sovellettaessa.

32 Missään tapauksessa toinen veloitusilmoitus ei ole poistanut ensimmäisen kanteen kohdetta. Komissio on muuttanut riidanalaista päätöstä ainoastaan osittain ja asian käsittelyä pitäisi siten jatkaa muilta osin. CCRE pyytää siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta lupaa jatkaa menettelyä mukauttaen vaatimuksensa komission uuteen kantaan. Toinen kanne on nostettu siltä varalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyisi komission väitteen ja päättäisi lausua, että asiassa T-46/98 ei anneta tuomiota.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

33 Aluksi on syytä tuoda esiin oikeuskäytäntö, jonka mukaan silloin, kun päätös oikeudenkäynnin aikana korvataan toisella samaa asiaa koskevalla päätöksellä, sitä on pidettävä uutena seikkana, jonka johdosta kantaja voi mukauttaa vaatimuksensa ja kanneperusteensa. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa 14/81, Alpha Steel v. komissio, 3.3.1982 antamassaan tuomiossa (Kok. 1982, s. 749, 8 kohta) seuraavaa: "Se, että kantajalta vaadittaisiin uuden kanteen nostamista yhteisöjen tuomioistuimessa, olisi hyvän oikeudenhoidon ja prosessiekonomian vaatimuksen vastaista. Lisäksi olisi epäoikeudenmukaista, jos komissio voisi yhteisöjen tuomioistuimessa päätöksestä nostetussa kanteessa esitetyistä arvosteluista selviytyäkseen muuttaa riidanalaista päätöstä tai korvata sen uudella ja vedota kanteen käsittelyn aikana tähän muutokseen tai uuteen päätökseen, jotta toinen vastapuoli ei voisi ulottaa alkuperäisiä vaatimuksiaan ja kanneperusteitaan koskemaan myöhempää päätöstä tai esittää tätä vastaan uusia vaatimuksia ja kanneperusteita." (Ks. myös yhdistetyt asiat 351/85 ja 360/85, Fabrique de fer de Charleroi ja Dillinger Huttenwerke v. komissio, tuomio 29.9.1987, Kok. 1987, s. 3639, 11 kohta ja asia 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, tuomio 14.7.1988, Kok. 1988, s. 4131, 11 kohta.)

34 Käsiteltävänä olevassa asiassa, vaikka komissio ilmoittaa toisessa veloitusilmoituksessa tämän kumoavan ja korvaavan ensimmäisen veloitusilmoituksen, on todettava, että toisessa veloitusilmoituksessa komissio toistaa samat tosiseikat ja väitteet kuin ensimmäiseen veloitusilmoitukseen sisältyvässä päätöksessä. Ainoa muutos johtuu siitä, että komissio on peruuttanut laskelmansa hallintomenoihin maksettavan tuen määrästä ja käyttänyt oikaistua rahoitustuen määrää. Vastaaja näin ollen vain muutti toisella veloitusilmoituksella myönnetyn rahoitustuen määrää ja kantajalta aikaisemmin vaadittua määrää. Siten toisella veloitusilmoituksella ainoastaan oikaistaan ensimmäistä veloitusilmoitusta.

35 Tätä päätelmää tukee se, että komissio itse toteaa asiassa T-46/98 esittämissään huomautuksissa, että se on oikaissut riidanalaista päätöstä kanteen nostamisen ja vastineen toimittamisen välisenä aikana.

36 Näin ollen oikaistua päätöstä on pidettävä uutena seikkana, jonka vuoksi kantaja voi muuttaa kanneperusteitaan ja vaatimuksiaan, kuten se on tehnyt asiassa T-46/98 toimittamassaan vastauskirjelmässä. Sen, että kantaja on nostanut kaiken varalta toisen kanteen jälkimmäistä päätöstä vastaan, ei pidä muuttaa tätä päätelmää, kun kantaja on todellisuudessa käyttänyt oikeuskäytännössä annettua mahdollisuutta ottaa huomioon oikeudenkäynnin aikana ilmenneet muutokset.

37 Tästä seuraa, että komission esittämää oikeudellista perustetta ei voida hyväksyä.

38 Edellä esitetyn perusteella kantajan asiassa T-151/98 pelkästään varmuuden vuoksi nostaman kanteen kohde on sama kuin asiassa T-46/98 eli vaatimus komission sen päätöksen kumoamiseksi, joka sisältyy joulukuussa 1997 tehtyyn veloitusilmoitukseen nro 97009405 F, sellaisena kuin se on muutettuna 15.7.1998 tehdyllä veloitusilmoituksella (jäljempänä riidanalainen päätös). Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan nojalla viran puolesta, että lausunnon antaminen asiassa T-151/98 raukeaa.

Pääasia

39 Aluksi on syytä määrittää kyseessä olevan riita-asian laajuus. Tältä osin asianosaiset ovat suullisessa käsittelyssä vahvistaneet, että veloitusilmoituksessa eli riidanalaisessa päätöksessä ilmoitettu määrä vastaa kantajan ilmoittamien menojen määrän ja komission tukikelpoiseksi katsoman määrän erotusta. Tämä erotus johtuu toisaalta siitä, että komissio ei ole hyväksynyt tiettyjä menoja, ja toisaalta siitä, että komissio katsoi "koordinaatio- ja hallintomenojen" kuuluvan CCRE:n ilmoittamiin "hankemenoihin".

40 Seuraavien menojen ei katsottu olevan tukikelpoisia:

Menot	Määrä (ecuina)
Strasbourgin yleiskokous	
— Otsikko A — Lanseerausta ja markkinointia koskevat konferenssit	101 598
— Otsikko C2 — Hankkeiden tutkinta / Markkinointi	53 300
— Otsikko E — Osallistuminen koulutustoimintaan	256 882
CCRE:n yleiskokous yhteensä	411 780
C1—Pysyvä sihteeristö, Strasbourg (toimintamenot)	56 565
C2—Hankkeiden tutkinta / Markkinointi (tarvikemenot)	18 471
D—Yhteistyöhankkeiden koordinointi (matkustus-/kokousmenot)	19 520
E—Hajautettu yhteistyöhallinto (taloudelliset, oikeudelliset ja tekniset asiantuntijat)	432 000
E—Hajautettu yhteistyöhallinto (12:n yhteisössä toimivan toimiston koordinoijat)	85 204
Yhteensä	1 023 540

41 Seuraavat menot on siirretty menoryhmästä toiseen menoryhmään:

Menot	Kantajan hakema tuki (ecuina)	Komission maksama tuki (ecuina)
Itä–Länsi-yhteistyöpäivät	69 016	36 394

42 Kantaja esittää kumoamiskanteessaan lähinnä kolme kanneperustetta: ensisijaisesti esitetty ensimmäinen kanneperuste koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä. Toissijaisesti esitetyt toinen ja kolmas kanneperuste koskevat toinen

luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamista ja toinen suhteellisuusperiaatteen ja yhdenvertaisuuden periaatteen loukkaamista.

Ensisijainen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

43 Kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä ei selvitetä, miksi komissiolle 24.9.1997 pidetyn kokouksen jälkeen toimitetut lukuisat tositteet eivät riitä osoittamaan todellisia menoja ja niiden kuulumista ECOS-ohjelmaan. Kantajan mukaan komissio ei ole myöskään vastannut kantajan kyseisen kokouksen johdosta komissiolle lähettämissään kirjeissä esittämiin väitteisiin. Tämä on kantajan mukaan komission toimia koskevan EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan (josta on tullut EY 253 artikla) mukaisen perusteluvelvollisuuden laiminlyömistä, erityisesti kun päätös koskee rahoitustuen määrän alentamista, koska tästä päätöksestä aiheutuu tuensaajalle vakavia seurauksia (asia T-450/93, Lisrestal ym. v. komissio, tuomio 6.12.1994, Kok. 1994, s. II-1177, 52 kohta ja asia T-331/94, IPK-München v. komissio, tuomio 15.10.1997, Kok. 1997, s. II-1665, 51 kohta).

44 Komissio katsoo, että riidanalainen veloitusilmoitus oli johtopäätös asianosaisten välisestä pitkästä vuoropuhelusta, jonka aikana asianosaiset lähettivät useita kirjeitä ja tapasivat toisensa 24.9.1997 ja 5.3.1998 pidetyissä kokouksissa. Koska veloitusilmoitus oli vakiomuotoinen, se ei sisältänyt yksityiskohtaisia perusteluita, jotka sisältyivät komission yksiköiden kantajalle 15.6.1998 lähettämään kirjeeseen. Komissio vetoaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan ei edellytetä, että kaikki toimenpiteeseen liittyvät yksityiskohdat olisi perusteltava erikseen, jos ne kuuluvat toimenpiteen koko-

naisjärjestelmään (asia 16/65, Schwarze, tuomio 1.12.1965, Kok. 1965, s. 1081, 1096 ja 1097; Kok. Ep. I, s. 227 ja asia 92/77, An Bord Bainne, tuomio 23.2.1978, Kok. 1978, s. 497, 515).

45 Lisäksi komissio suostui tapaamaan CCRE:n edustajat 24.9.1997, jolloin komissio selvitti heille kantaansa perusteellisesti. Näin ollen CCRE:n väite on komission mielestä perusteeton.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että yksittäispäätöksen perusteluvelvollisuuden tarkoituksena on antaa yhteisöjen tuomioistuimille mahdollisuus tutkia päätöksen laillisuus sekä antaa asianosaiselle riittävä selvitys sen arvioimiseksi, onko päätös asianmukainen vai onko se mahdollisesti virheellinen, jolloin sen pätevyys voidaan riitauttaa. Tämän velvollisuuden laajuus määräytyy kyseisen toimenpiteen luonteen ja sen asiayhteyden mukaan (asia T-85/94, Branco v. komissio, tuomio 12.1.1995, Kok. 1995, s. II-47, 32 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö).

47 Tästä seuraa, että perustelut on periaatteessa ilmoitettava asianosaiselle samaan aikaan kuin häntä vastaan annettu päätös ja että perustelujen puuttumista ei voida korjata sillä, että asianosainen saa tietää päätöksen perustelut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtuvan käsittelyn aikana (asia 195/80, Michel v. parlamentti, tuomio 26.11.1981, Kok. 1981, s. 2861, 22 kohta).

48 On syytä huomauttaa, että Euroopan sosiaalirahaston alun perin myöntämän tuen määrän alentamispäätöksen perustelujen osalta on todettu, että tämänkaltaisen päätöksen tuensaajalle aiheuttamien vakavien seurausten vuoksi pää-

töksessä on selvästi ilmoitettava perustelut, jotka oikeuttavat tuen määrän alentamiseen alun perin myönnetystä määrästä (em. asia Branco v. komissio, tuomion 33 kohta).

49 Oikeuskäytännössä esitettyjä Euroopan sosiaalirahaston myöntämän tuen määrän alentamispäätöksen perusteluja koskevia vaatimuksia on sovellettava myös EAKR:n tekemään vastaavaan päätökseen. Sen vuoksi on tutkittava, täyttääkö käsiteltävänä olevassa asiassa riidanalainen päätös EY:n perustamissopimuksen 190 artiklassa määrätyt edellytykset, sellaisena kuin tätä artiklaa on tulkittu yhteisön oikeuskäytännössä.

50 On todettava, että 15.7.1998 lähetetyllä veloitusilmoituksella tehdyillä muutoksilla ei muutettu lainkaan ensimmäisessä veloitusilmoituksessa kantajaa vastaan esitettyjä väitteitä. Näin ollen, kun huomioon otetaan se, että päätöksessä vaaditaan ainoastaan takaisinmaksua, perustelujen riittävyyttä on arvioitava asianosaisten siihen mennessä käymän keskustelun osalta. Asiakirjoista ilmenee, että tuen vähentämistä on käsitelty useissa kantajan lähettämissä kirjeissä ja asianosaisten välisissä kokouksissa seuraavassa aikajärjestyksessä:

— komission 30.7.1997 lähettämä kirje, jossa komissio ilmoittaa kantajalle, että paikan päällä tapahtuneen tarkastuksen jälkeen rahoitustukea ei voida myöntää tiettyihin menoihin, joista ei ole tositteita;

— 24.9.1997 pidetty kokous, jossa kuten kantajan 2.10.1997 lähettämästä kirjeestä ilmenee, komissio ilmoitti ne menot, joita ei voida pitää tukikelpoisina, ja arvosteli niitä;

— PO XVI:n johtajan 1.10.1997 lähettämä kirje, jossa todetaan ensimmäisen ja toisen tukipäätöksen osalta otsikko otsikolta menot, jotka eivät ole tukikelpoisia;

— PO XVI:n pääjohtajan 24.10.1997 lähettämä kirje, joka sisältää epätäydellisen ja ylimalkaisen taulukon, jossa komissio toteaa ainoastaan ne määrät, jotka CCRE on vielä velkaa kustakin "hankemenoihin" kuuluvasta erästä;

— 15.6.1998 lähetetty kirje, jossa vahvistetaan se, että kantajan esittämiä tositteita ei hyväksytä.

51 Kantajan väite perustelujen puuttumisesta perustuu ensiksi siihen, että komissio ei ole selvittänyt, miksi se ei hyväksy otsikkoihin C1, C2, D ja E (sen kaksi alaotsikkoa, ks. edellä 40 kohta) kuuluvia menoja koskevia tositteita, jotka se on toimittanut 24.10.1997 pidetyn kokouksen johdosta; toiseksi siihen, että komissio ei ole perustellut Itä–Länsi-päiviin liittyviä menoja koskevien budjettikohtien siirtoa, mikä aiheutti odotetun rahoitustuen pienentymisen; ja viimeksi siihen, että komissio ei ole perustellut riittävästi kieltäytymistään pitämästä Strasbourgin yleiskokouksesta aiheutuneita menoja tukikelpoisina "koordinaatio- ja hallintomenoina".

52 Ensiksi otsikkojen C1, C2 ja E (sen kaksi alaotsikkoa) osalta asiakirjoista ilmenee, ettei missään asianosaisten kantajan 2.10.1997 päivätyn kirjeen jälkeen

lähettämistä kirjeistä ole riittävää selvitystä, jotta kantaja saisi tietää, miksi komissio ei pidä kantajan 24.9.1997 pidetyn kokouksen jälkeen vastauksena komission tiettyjä menoja koskevaan arvosteluun toimittamia tositteita todistusvoimaisina. Yksikään näistä kirjeistä ei myöskään anna ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle mahdollisuutta valvoa tämän päätöksen laillisuutta.

53 Vastaaja ei voi tältä osin väittää, että sen 15.6.1998 päivätty kirje sisältäisi riittävät päätöksen perustelut. Tässä kirjeessä komissio vain toistaa ensimmäisessä asianosaisten välisessä kirjeenvaihdossa eli 30.7.1997 päivätyssä kirjeessä esitetyt syyt. Komission 15.6.1998 päivätty kirje ei sisällä lisää tietoa perusteluista, joiden nojalla komissio katsoi, että CCRE:n tarkastuskäynnin ja 24.9.1997 pidetyn kokouksen jälkeen toimittamat selvitykset ja tositteet eivät riitä vahvistamaan näiden menojen tukikelpoisuutta ja niiden yhteyttä ECOS-ohjelmaan.

54 Toiseksi sen osalta, että komissio siirsi Itä–Länsi-yhteistyöpäiviin liittyvät menot "hankemenot" -nimisestä budjettikohdasta "koordinaatio- ja hallintomenot" nimiseen budjettikohtaan, mikä aiheutti rahoitustuen pienentymisen 32 622 eculla, komission kantajalle 30.12.1993 lähettämästä veloitusilmoituksesta ilmenee, että vastaaja oli antanut täsmällisen tiedon näiden menojen kattamisesta budjettikohdan "hankemenot" nojalla käytettävissä olevista varoista. Vaikka kantaja oli 2.10.1997 päivätyssä kirjeessä huomauttanut komissiolle siitä, että suunniteltu siirto aiheuttaa muutoksen sopimuksen kokonaistalousarvioon ja alentaa komission myöntämää rahoitustukea, on huomautettava, että komissio ei ole ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä toimittanut mitään tietoa, jonka perusteella kantaja olisi saanut tietää, miksi komissio on tällä välin muuttanut mieltään, ja jonka perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi voinut arvioida tämän siirron asianmukaisuutta.

55 Viimeiseksi kantajan 2.10.1997 lähettämästä kirjeestä ilmenee, että kantaja tiesi jo tällöin, miksi komissio ei pitänyt tiettyjä Strasbourgin yleiskokouksen järjes-

tämiseen liittyviä menoja tukikelpoisina. Komissio on kaiken aikaa katsonut, että nämä menot ylittivät sekä ECOS-ohjelmaa koskevan luvan että tämän yleiskokouksen järjestämiseen annetun erikoisluvan puitteissa hyväksytyt enimmäismäärät.

56 Edellä esitetyn perusteella riidanalainen päätös on kumottava perustelujen puuttumisen vuoksi kaikkien niiden menojen osalta, joiden tukikelvottomuutta on perusteltu sillä, että tositteita ei ole pidetty todistusvoimaisina, sekä tuen pienentämisen osalta, joka johtuu Itä–Länsi-yhteistyöpäiviin liittyvien menojen siirrosta toiseen budjettikohtaan.

57 Tähän johtopäätökseen sisältyvät kaikki riidanalaiseen päätökseen sisältyvät menot lukuun ottamatta Strasbourgin yleiskokoukseen liittyviä menoja, joiden osalta tuen myöntämättä jättämispäätöksen perustelujen puuttumista koskeva kanneperuste hylätään.

58 Näin ollen on tarpeen tutkia muita kantajan esittämiä kumoamisperusteita vain niiltä osin kuin ne koskevat sitä, ettei rahoitustukea ole myönnetty Strasbourgin yleiskokouksen menoihin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii siten ainoaa tältä osin esitettyä kanneperustetta, joka koskee luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamista.

Toissijainen kanneperuste, joka koskee luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamista

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

59 Kantaja väittää aluksi, että Strasbourgin yleiskokouksesta aiheutuneet menot täyttävät ensimmäisessä tukipäätöksessä asetetut edellytykset ja erityisesti tähän päätökseen liitettyjen yleisten ehtojen 7 kohdan edellytyksen, jonka mukaan CCRE vastaa ECOS-hankkeen toteuttamisesta ja valvoo, että hanke saa tarpeeksi julkisuutta.

60 Kantaja väittää, että Strasbourgin kaupungille myönnetystä 100 000 ecun tuesta riippumatta Strasbourgin yleiskokouksen rahoittamiseen osallistumisesta CCRE:lle aiheutuneet menot olivat tukikelpoisia ECOS-ohjelmaan kuuluvia hallintomenoja.

61 Jos oletetaan, että komissio halusi 7.10.1993 päivätyllä kirjeellä rajoittaa CCRE:n yleiskokouksen järjestämiseen liittyvistä toiminnoista aiheutuneisiin menoihin maksettavan rahoitustuen 100 000 ecun enimmäismäärään, tämä talousarvion pienentäminen tapahtui kantajan kannalta liian myöhään ja aiheutti sille vahinkoa. Komissio ei olisi kantajan mukaan saanut vähentää rahoitustuen määrää ilmoittamatta siitä CCRE:lle riittävän ajoissa. Vaikka komissio lähetti tälle tapahtumalle annettavaa tukea koskevan kirjeen Strasbourgin kaupungille 23.6.1993, se ilmoitti CCRE:n yleissihteeristölle näitä menoja koskevasta rajoituksesta vasta 7.10.1993 eli muutamaa päivää ennen tätä tapahtumaa, jolloin lähes kaikki menot olivat jo syntyneet.

62 Lisäksi PO XVI:n johtavat virkamiehet olivat kantajan mukaan olleet tapahtumasta tietoisia. PO XVI:n pääjohtaja esiintyi tapahtumassa puhujana. Lisäksi komissio oli 19.7.1993 päivätyssä kirjeessä todennut, että toimivaltainen komission jäsen Millan oli tyytyväinen siihen, että yhteisö osallistuu tämän tapahtuman rahoittamiseen. Tästä kirjeestä sai kantajan mukaan selvästi sen vaikutelman, että kyseisiin menoihin voi saada yhteisön tukea.

63 Lisäksi ECOS-ohjelman hallinnosta PO XVI:ssa vastaava virkamies hyväksyi kantajan mukaan yleiskokoukseen liittyvät menot 19.4.1996 päivätyssä telekopiossa, jossa virkamies oli todennut olevansa tyytyväinen ensimmäiseen tukipäätökseen liittyvään loppuselvitykseen ja ilmoittanut kantajalle, että selvityksen oli todettu olevan tyydyttävä sekä sisällön että rahoituksen osalta. Kantaja vetoaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-37/92, BEUC ja NCC v. komissio, 18.5.1994 antamaan tuomioon (Kok. 1994, s. II-285) ja katsoo, että tämä vastaus oli riittävän selkeä ja täsmällinen, jotta kantajalle syntyi sen perusteella perusteltuja odotuksia siitä, että hankkeen rahoituksen toteutumista ei enää myöhemmin kyseenalaistettaisi.

64 Näiden tapahtumien valossa kantajalla oli omasta mielestään oikeus odottaa, että näitä menoja koskevia rahoitustukia ei enää saatettaisi kyseenalaisiksi. Kieltäytymällä maksamasta tukia komissio loukkasi kantajan luottamusta siihen, että yhteisö osallistuu kyseisten menojen rahoittamiseen. Toimimalla näin komissio rikkoi kantajan mukaan tukipäätöksen ehtoja ja loukkasi oikeusvarmuuden periaatetta.

65 Komissio kiistää kantajan väitteet ja katsoo, että koska menot eivät sisälly alkuperäiseen talousarvioon, ne voivat olla tukikelpoisia vain luvan nojalla. Lupa myönnettiin 23.6. ja 7.10.1993 päivätyillä kirjeillä, joilla kyseisen rahoitustuen määrä kuitenkin rajoitettiin 100 000 ecuun. Vaikka komissio piti tukikelpoisina 200 000 ecun määräisiä menoja, jotka CCRE:n loppuselvityksessä kuuluvat "hankemenoihin", se ei voinut myöntää tukea muihin menoihin, joita lupa ei kattanut.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

66 Aluksi on huomattava, että kantaja on ilmoittanut loppuselvityksessään Strasbourgin yleiskokouksen järjestämisestä aiheutuneita menoja olevan neljä seuraavaa lajia:

a) 200 000 ecua "hankemenoja", joiden komissio on katsonut oikeuttavan 100 000 ecun suuruiseen tukeen 23.6. ja 7.10.1993 lähettämissään kirjeissä tekemänsä sitoumuksen mukaisesti,

b) muut menot on ilmoitettu "koordinaatio- ja hallintomenoissa" (hallinto):

— 101 598 ecua otsikossa A "Lanseerausta ja markkinointia koskevat konferenssit" paikallisten luottamusmiesten osallistumisesta Itä- ja Länsi-Euroopan alueiden välistä yhteistyötä ja ECOS-ohjelmaa käsittelevään työryhmään nro 2,

— 53 300 ecua otsikossa C2 "Hankkeiden tutkinta / Markkinointi" (alaotsikko "Tiedotus/Julkaisut") paikallisille luottamusmiehille tarkoitetun tiedotuspisteen toteuttamisesta,

— 256 882 ecua otsikossa E "Hajautettu yhteistyöhallinto" (alaotsikko "Osallistuminen markkinointiin") CCRE:n yleiskokouksen osanottajien matkamenoihin.

67 Komissio ei ole pitänyt "koordinaatio- ja hallintomenoja" (ks. edellä 66 kohdan b alakohta) tukikelpoisina, koska niitä ei ole sen mielestä mainittu alkuperäisessä talousarviossa ja koska ne ovat suuremmat kuin komission 23.6. ja 7.10.1993 päivätyissä kirjeissä poikkeuksellisesti lupaama 100 000 ecun rahoitustuki.

68 Aluksi on todettava, että rahoitustuen myöntämisen edellytyksenä on se, että tuensaaja noudattaa niitä ehtoja, jotka komissio on tuen hyväksymispäätöksessään asettanut tai jotka tuensaaja itse on ilmoittanut siinä tukihakemuksessa, jonka johdosta tämä hyväksymispäätös tehtiin (asia T-81/95, Interhotel v. komissio, tuomio 14.7.1997, Kok. 1997, s. II-1265, 42 kohta).

69 On myös huomattava, että luottamuksensuojan periaatteeseen vetoamisen osalta tässä yhteydessä komissiolla on oikeus hylätä kantajan esittämä tuen loppuosan maksupyyntö siltä osin kuin siinä pyydetään hyväksymään sellaisia menoja, joita ei ollut ilmoitettu tukihakemuksessa, ilman, että tällä loukattaisiin kyseistä periaatetta (em. asia Interhotel v. komissio, tuomio 46 kohta).

70 Vaikka oikeusvarmuuden periaatteen osalta on totta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden luotettavuuden ja ennakoitavuuden vaatimus on erityisen ehdoton, kun kyseessä oleva säännöstö on omiaan aiheuttamaan taloudellisia seuraamuksia (asia C-10/88, Italia v. komissio, tuomio 27.3.1990, Kok. 1990, s. I-1229), tätä periaatetta ei voida katsoa loukatun sil-

loin, kun voimassa olevassa säännöstössä selvästi säädetään mahdollisuudesta periä rahoitustuki takaisin siinä tapauksessa, että tuen myöntämisen yhteydessä asetettuja ehtoja ei ole noudatettu (em. asia Interhotel v. komissio, tuomion 61 kohta).

71 Käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja esitti rahoitustukihakemuksessaan komissiolle työsuunnitelman ja talousarvioluonnoksen. Komissio hyväksyi talousarvioluonnoksen asettaen tiettyjä yleisiä ja erityisiä ehtoja. Yleisten ehtojen 8 kohdassa todetaan, että "jos jotakin edellä mainituista ehdoista ei noudateta, — — komissio voi vähentää tällä päätöksellä myönnetyn tuen määrää tai peruuttaa sen; komissio voi tällöin vaatia tuensaajalle jo maksetun tuen maksamista kokonaan tai osittain takaisin — —".

72 Asiakirjoista ilmenee, että 53 300 ecun määrä, joka on ilmoitettu kuuluvaksi "Tiedotus/Julkaisut"-menoihin ja jota komissio ei ole pitänyt tukikelpoisena, on mainittu alkuperäisessä talousarviossa. Kantaja oli arvioinut käyttävänsä 128 700 ecua (42 900 ecua × 3) tiedotukseen ja markkinointiin, joihin ECOS-ohjelman tiedotus- ja markkinointipisteestä Strasbourgin yleiskokouksessa aiheutuva meno kuuluu. Näin ollen kun komissio on hyväksynyt alkuperäisen talousarvion, se ei voi luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteita loukkaamatta alentaa tuen määrää tämän erän osalta.

73 Muiden Strasbourgin yleiskokouksesta aiheutuneiden menojen eli 101 598 ecun (lanseerausta ja markkinointia koskevat konferenssit) ja 256 882 ecun (osallistuminen koulutustoimintaan) erien osalta on puolestaan todettava, että niitä ei ole mainittu talousarviossa.

74 Otsikon A "Lanseerausta koskevien konferenssien menojen" (101 598 ecua) osalta talousarviossa mainitaan ainoastaan 120 000 ecua Strasbourgissa maaliskuussa 1992 ja Prahassa lokakuussa 1992 toteutettaviin lanseerauskonferensseihin. Siten talousarviossa ei ollut Strasbourgissa lokakuussa 1993 järjestettävää lanseerauskonferenssia koskevaa budjettikohtaa. Myöskään CCRE:n komissiolle esittämässä työohjelmassa ei ole nimenomaista mainintaa muista kuin näistä kahdesta ECOS-ohjelman lanseerauskonferenssista.

75 Otsikon E eli markkinointiin osallistumisesta aiheutuneiden menojen (256 882 ecua) osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että talousarviossa ei ole tätä varten mitään budjettikohtaa.

76 Näin ollen Strasbourgin yleiskokoukseen liittyvät otsikoissa A ja E esitetyt menot eivät kuulu hankkeeseen sellaisena kuin se on alun perin hyväksytty. On siten tutkittava, voivatko nämä menot olla tukikelpoisia komission 23.6. ja 7.10.1993 lähettämiin kirjeisiin sisältyvän nimenomaisen luvan nojalla.

77 On todettava, että komission näissä kirjeissä nimenomaisesti hyväksymän määrän, jonka kantaja on ilmoittanut kuuluvan hankkeeseen ja jonka komissio on hyväksynyt, Strasbourgin kaupunki on käyttänyt kokonaisuudessaan Itä- ja Länsi-Euroopan alueiden välistä yhteistyötä ja ECOS-ohjelmaa käsittelevän työryhmän nro 2 järjestämiseen. Näin ollen mikään muu meno ei kuulu tämän luvan piiriin.

78 Kantajan esittämiä perusteluja sen osoittamiseksi, että komission toiminnan perusteella sille on voinut syntyä perusteltuja odotuksia rahoitustuen myöntämisestä Strasbourgin yleiskokoukseen liittyviin otsikkoihin A ja E kuuluviin menoihin tai että komissio on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta, kun se ei

ole pitänyt näitä menoja tukikelpoisina, ei voida hyväksyä. Sen väitteen osalta, jonka mukaan rahoitustuki oli myönnetty Strasbourgin kaupungille ja jonka mukaan CCRE sai tietää siitä ja sen enimmäismäärästä vasta muutamaa päivää ennen tapahtumaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantaja, joka saa yhteisön rahoitusta ECOS-ohjelman toteuttamiseen ja vastaa koko verkoston taloushallinnosta, ei voi perustellusti väittää, ettei se tiennyt ECOS-verkoston pysyvänä sihteeristönä toimivan Strasbourgin kaupungin toimista CCRE:n yleiskokouksen järjestämiseksi.

79 Mitä tulee 19.4.1996 lähetetyn telekopion sisältöön liittyvään väitteeseen, tästä asiakirjasta ilmenee selvästi yhtäältä se, että siinä mainittu komission lupa koskee ainoastaan hankkeen toteuttamista, ja toisaalta se, että tämä lupa koskee ainoastaan ensimmäistä tukipäätöstä. Kantaja on saanut kyseisen telekopion 19.4.1996 ja on toimittanut rahoitusta koskevan molemmat tukipäätökset käsittävän yhteisen kertomuksen vasta 7.11.1996. Lisäksi kantajalla, joka hallinnoi useita muita komission rahoittamia hankkeita, oli tiedossaan se, että komission rahoittaman hankkeen hyväksyminen riippuu PO XVI:n suorittamasta asiasisällön tarkastuksesta ja PO XVI:n ja varainhoidon valvonnan pääosaston (PO XX) rahoitusyksikköjen suorittamasta muotoseikkojen tarkastuksesta.

80 Lisäksi siltä osin kuin kantaja väittää kyseisen telekopion synnyttäneen perusteltuja odotuksia siitä, että komissio ei sen jälkeen vähennä rahoitustuen määrää, on riittävää todeta, että tähän telekopioon sisältyvä komission kannanotto ei ole selkeä ja lopullinen päätös kantajan toimittaman selvityksen hyväksymisestä, eikä se siten voi synnyttää tällaisia odotuksia.

81 PO XVI:n tukeen perustuvien kantajan väitteiden osalta komissio on 19.7.1993 päivätyllä kirjeellä ainoastaan kieltäytynyt Millanille ja hänen kabinettipäällikölleen osoitetusta kutsusta osallistua Strasbourgin yleiskokoukseen ja todennut,

että komission jäsen oli tyytyväinen siihen, että komissio osallistuu tämän tapahtuman rahoittamiseen. Tämä toteamus ei myöskään voi synnyttää kantajassa perusteltuja odotuksia siitä, että kaikkiin tästä tapahtumasta aiheutuneisiin menoihin voisi saada yhteisön rahoitusta.

82 Tästä seuraa, että Strasbourgin yleiskokoukseen liittyvien otsikkoihin A ja E kuuluvien menojen osalta komissio on vähentänyt lopullisesta laskelmasta ne kantajan loppuselvityksessä mainitsemat menot, joita ei ole esitetty talousarviossa tai joita ei ole hyväksytty myöhemmin. Näin ollen luottamuksensuojan tai oikeusvarmuuden periaatteita ei ole loukattu, kun näitä menoja ei ole pidetty tukikelpoisina.

83 Edellä esitetyn perusteella tämä kanneperuste hyväksytään otsikkoon C2 kuuluvan 53 300 ecun määräisen menon osalta, joka liittyy ECOS-ohjelman tiedotuspisteen toteuttamiseen, ja hylätään muilta osin.

84 Näin ollen sitä komission päätöstä koskeva kanne, jossa se kieltäytyy myöntämästä rahoitustukea menoihin, joita se ei ole katsonut tukikelpoisiksi, hyväksytään muutoin kuin Strasbourgin yleiskokoukseen liittyviin otsikkoon A ja E kuuluvien 101 598 ecun ja 256 882 ecun määräisten menojen osalta.

Oikeudenkäyntikulut

Asia T-46/98

85 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

86 Käsiteltävänä olevassa asiassa kantajan, joka on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan tässä asiassa aiheutuvat oikeudenkäyntikulut, esittämä kumoamisvaatimus on todettu osittain perustelluksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vaikka kantaja on hävinnyt osan vaatimuksistaan, oikeudenkäyntikuluja koskevan vaatimuksen ratkaisemisessa on kuitenkin otettava huomioon komission toiminta, kun se on myöntänyt osan kantajan vaatimuksista ja siten muuttanut kantaansa vasta kanteen nostamisen jälkeen.

87 Näin ollen on sovellettava lisäksi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi velvoittaa myös voittaneen asianosaisen korvaamaan toiselle asianosaiselle sellaisen oikeudenkäynnin kulut, jonka voittanut asianosainen on aiheuttanut omalla toiminnallaan (ks. soveltuvin osin em. asia Interhotel v. komissio, tuomion 82 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö).

88 Näin ollen komissio on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä lisäksi korvaamaan kantajalle tässä asiassa aiheutuvat oikeudenkäyntikulut.

Asia T-151/98

89 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 6 kohdan mukaan, jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa, tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan.

90 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio on toiminnallaan edistänyt kanteen nostamista käsiteltävänä olevassa asiassa väittämällä, että lausunnon antaminen asiassa T-46/98 raukeaa, ja pakottamalla näin kantajan nostamaan uuden kanteen oikaistusta päätöksestä tältä osin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä huolimatta.

91 Koska käsiteltävänä olevan kanteen nostaminen on perusteltua vastaajan asennoitumisen vuoksi, vastaaja velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Komission päätös, joka sisältyy European city cooperation system -hankkeeseen nro 91/00/29/003 liittyvään joulukuussa 1997 tehtyyn ja 15.7.1998

muutettuun veloitusilmoitukseen nro 97009405 F ja jossa kieltäydytään myöntämästä rahoitustukea menoihin, joita komissio ei ole katsonut tukikelpoisiksi, kumotaan muutoin kuin Strasbourgin yleiskokoukseen liittyvien 101 598 ja 256 882 ecun määräisten menojen osalta.

2) Asiassa T-46/98 nostettu kanne hylätään muilta osin.

3) Lausunnon antaminen asiassa T-151/98 nostetusta kanteesta raukeaa.

4) Komissio velvoitetaan vastaamaan kaikista oikeudenkäyntikuluista.

Moura Ramos Tiili Mengozzi

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä helmikuuta 2000.

H. Jung

kirjaaja

V. Tiili

jaoston puheenjohtaja